

Handvat voor het ontwerpen van: een les taalvaardigheid: (begrijpend) lezen of schrijven, luisteren en/of spreken

Uitgangspunt: leerlingen worden taalvaardiger door taal te gebruiken en door over dat taalgebruik te reflecteren.

Stap 1

Eerst kies je een **betekenisvolle taak** of maak je een bestaande, minder betekenisvolle taak uit de handleiding betekenisvoller. Je werkt de **kern** van de les uit.

Criteria voor een betekenisvolle taak:

- *het lezen, schrijven, luisteren en/of spreken is **functioneel**: het lezen, schrijven, luisteren en/of spreken is voor de leerlingen een middel om een (niet-talig) doel te bereiken (bv. nieuwe info achterhalen of geven, je mening delen, ...)*
- *de taak is **motiverend** voor de leerlingen: de taak sluit aan bij de leefwereld van de leerlingen*
- *de taak is **relevant**: er wordt rechtstreeks gewerkt aan de eindtermen Nederlands: een taalvaardigheid en een strategie.*
- *de taak is **uitdagend** voor de leerlingen: de taak is moeilijk genoeg; er valt iets te leren*

Stap 2

Vervolgens denk je na over hoe je de leerlingen zal **ondersteunen** bij het uitvoeren van die betekenisvolle taak (cfr. kleinste cirkel van het ontwerp kader taalontwikkelen lesgeven): hoe zal je de leerlingen **voor, tijdens** en **na** de taakuitvoering ondersteunen? Je volgt daarbij de OVUR-aanpak. Je werkt je **volledige les** uit.

AANKNOPING: Oriënteren en voorbereiden op de taak (OV) – Ondersteuning vooraf door:

- *de leerlingen warm te maken voor de taak en duidelijke instructies te geven. Daarbij moet vooral het concrete lees-, schrijf-, luister- en/of spreekdoel duidelijk zijn.*
- *de leerlingen op weg te zetten: er kan samen gebrainstormd worden, de leerlingen kunnen een voorbeeld bekijken, samen criteria zoeken, ...*

Hou deze fase kort en krachtig.

KERN: Uitvoeren van de taak (U) - Ondersteuning tijdens de taakuitvoering door:

rond te gaan om te observeren, vragen te stellen en feedback te geven, terwijl de leerlingen individueel, per twee of in groepjes aan de slag zijn.

- *Je denkt vooraf na over of en hoe je leerlingen elkaar zal laten ondersteunen: wanneer en op welke manier mogen ze samenwerken? Wie zal met wie samenwerken?*
- *Je denkt vooraf na over een aantal mogelijke denkstimulerende vragen die je kan stellen (in functie van je lesdoelen); die noteer je in je lesvoorbereiding.*
- *Je denkt vooraf na over hoe je leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, kan ondersteunen.*

Voorzie voldoende tijd voor deze fase.

AFRONDING: Reflecteren op de taak (R) - Ondersteuning na de taakuitvoering door:

samen terug te blikken op de taak (Is het vooropgestelde doel bereikt? Waaraan lag dat?) en de leerlingen te laten expliciteren wat ze uit deze taak geleerd hebben voor toekomstige gelijkaardige taken, de leerlingen verschillende aanpakken met elkaar te laten vergelijken, ...

Hou deze fase kort en krachtig, maar sla deze fase niet over.

Stap 3

Tot slot kijk je je lesvoorbereiding kritisch na:

- *Staat het leren van de leerlingen centraal in deze les? Is de les doelgericht opgebouwd?*
- *Vormt deze les een logisch, samenhangend geheel? Is de opbouw duidelijk voor de leerlingen?*
- *Heb je genoeg rekening gehouden met de beginsituatie van de leerlingen?*
- *Krijgen de leerlingen voldoende kansen om actief aan de slag te gaan?*
- *Heb je voldoende ondersteuningsmogelijkheden voorzien, zonder leerkansen weg te nemen?*